

houby, že tudíž žalobci nárok na náhradu škody, uplatňovaný z tohoto důvodu, nepřísluší a že ručení žalované společnosti za škody dřevokazem způsobené zcela vylučuje. Odvolací soud však o tomto nároku nerozhodl dílčím rozsudkem, jelikož soudem první stolice nebylo zjištěno, které práce a opravy jsou nutné k odstranění škod dřevokazem způsobených. Šlo tu tedy o otázku, která nebyla vlastní příčinou zrušení a na kterou se výhrada právní moci nevztahovala ani vztahovati nemohla, ano o důvodu sporného nároku v důvodech zrušovacího usnesení bylo již rozhodnuto. Tato výhrada netýkala se proto ani tohoto rozhodnutí, vydaného na základě výsledků dosavadního jednání a dokazování, které odvolací soud, jak uvedeno, považoval co do nároku na náhradu škody způsobené dřevokazem za úplně postačující. Rozhodnutí o důvodu tohoto nároku nezavdalo tedy podnět ke zrušení rozsudku první stolice ani k výhradě právní moci, nýbrž tímto podnětem byla, jak zřejmo z důvodů zrušovacího usnesení, kusost dosavadního jednání a dokazování o druhém žalobcově nároku na náhradu škody způsobené provlhčením. Účelem ustanovení § 519 čis. 3 c. ř. s. o výhradě právní moci jest, by bylo umožněno oddělené přezkoumání onoho právního názoru odvolacího soudu, jenž byl podnětem ke zrušení rozsudku ještě před novým jednáním v první stolici tak, by, kdyby toto nové jednání bylo zbytečným, nebyla jím rozepře bezdůvodně prodlužována. Bylo by zkrácením práva druhé strany na řádné provedení dovolacího řízení a jmenovitě na podání dovolací odpovědi, kdyby na pouhý rekurs do zrušovacího usnesení odvolacího soudu bylo dovolacím soudem rozhodnuto i o oněch právních názorech odvolacího soudu, které nebyly podnětem ke zrušení rozsudku soudu první stolice. Výhrada právní moci nevztahovala se tedy v tomto případě na rozhodnutí odvolacího soudu o žalobcově nároku na náhradu škody způsobené dřevokazem, to tím méně, ano zrušovací usnesení odvolacího soudu nemá význam dílčího rozsudku o tomto nároku, o němž v náležitě formě bylo rozhodnuto teprve rozsudkem soudu první stolice, vydaným na základě zrušovacího usnesení. Okolnost, že toto usnesení nabylo právní moci, nevadí tedy věcnému přezkoumání žalobcova dovolání, pokud napadá rozhodnutí odvolacího soudu o náhradě škody, způsobené dřevokazem, s hlediska dovolacích důvodů čis. 2, 3 a 4 § 503 c. ř. s.

Čís. 8641.

Domáháno-li se žalobou zrušení smlouvy o krávě, již žalobce koupil výslovně na chov se zárukou prodávatele, že kráva jest stelná a že se nejpozději do určité doby otelí, nepočíná lhůta k žalobě již odevzdáním krávy, nýbrž teprve, až se objevily nebo mohly býti spolehlivě zjištěny jisté známky, že kráva této vlastnosti nemá, nejpozději však dnem, kdy se měla podle prodávatelské slibu otelí. Tuto dobu jest zjistiti z úřadu.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1929, Rv II 454/28.)

Žalobce koupil od žalovaného krávu na chov. Žalovaný prý se mu zaručil, že kráva jest stelná a že se otelí nejpozději v červenci 1927. Podle tvrzení žaloby zjistil žalobce v červenci 1927, že kráva stelnou není, pročez domáhal se žalobou, zadanou na soudě dne 7. srpna 1927, zpětného zaplacení kupní ceny proti vrácení krávy. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Bezpodstatnost žalobního nároku vyplývá z ustanovení § 933 obč. zák. Žaloba, uplatňující nedostatek smluvené vlastnosti prodaného dobytčete, jest žalobou ze správy. Žalobu takovou nutno bezpodmínečně podati v propadné šestitýdenní lhůtě, počítajíc ode dne předání dobytčete, bez ohledu na to, o jakou vadu jde. S názorem Krainze v jeho systému rakouského soukromého práva (§ 322 vydání z roku 1915), že propadnou lhůtu, nelze-li vadu zjistiti již při předání, jest počítati teprve od doby, kdy se objeví neklamné známky vadnosti, nelze souhlasiti, an názor ten nemá v zákoně opory a je v přímém rozporu s úmyslem zákonodárce, který, jak z motivů k III. dílčí novele (srov. Věstník min. sprav. roč. XXXII. str. 116) vysvětluje, chtěl propadnou lhůtu zkrátiti všeobecně pro každou žalobu uplatňující vady dobytčete za tím účelem, by odstranil nejistotu v obchodu s dobytčím, a nemínil činiti rozdíly mezi vadami vypočítanými v nařízeních zvláště vydaných a mezi vadami, pozůstávajícími v nedostatku smluvených, zaručených vlastností (§ 923 obč. zák.). Otázkou tedy jest, zda žalobce podal žalobu v propadné šestitýdenní lhůtě. Aby otázku tu bylo lze rozhodnouti, jest nejprve zaopatřiti si k tomu potřebný skutkový podklad a zjistiti, kdy žalovaný krávu, o níž jde, žalobci předal. I pro toto zjištění jest v procesních spisech dostatečný podklad, alespoň potud, pokud jest ho zapotřebí pro tento spor. Žalobce sám uvádí v žalobě, že krávu koupil od žalovaného dne 14. února 1927 a dodává, že krávu převzal, aniž by udával určité datum, kdy se převzetí stalo. Avšak datum to lze přibližně vyšetřiti z výpovědí svědků Jana F-a a Františka Š-a. Onen svědek prohlížel totiž krávu u žalobce již v únoru 1927, druhý svědek v dubnu 1927. Z toho vidno, že kráva byla žalobcem převzata jistě již aspoň před květnem 1927. Protože žaloba došla k soudu teprve dne 7. srpna 1927, tedy po uplynutí propadné lhůty, byla podána opožděně. Žalovaný opoždění žaloby v řízení u první stolice sice neuplatňoval, avšak k propadné lhůtě jest podle ustálené judikatury vzíti zřetel z povinnosti úřední a v každém období rozepře.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu k dalšímu jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Dovolání, uplatňující dovolací důvod čís. 4 § 503 c. ř. s., jest opodstatněno. Dovolací soud souhlasí s dovolatelem, že jest nesprávným právní názor odvolacího soudu, že žalobu ze správy pro nedostatek smluvené vlastnosti dobytčete nutno b e z p o d m í n ě č n ě podati v pro-

padné šestitýdenní lhůtě, počítajíc ode dne předání dobytčete, bez ohledu na to, o jakou vadu jde. V souzeném případě domáhá se žalobce zrušení smlouvy o krávě, kterou koupil 17. února 1927 od žalovaného výslovně na chov, při čemž se mu žalovaný zaručil, že kráva jest stelná a že se nejpozději v červenci 1927 otelí, kterážto přípověď se však neuskutečnila. Počátek lhůty k podání takové žaloby (podle § 933 obč. zák.) nenastává, jak za to mylně má odvolací soud, již odevzdáním dobytčete, jednak proto, že ve lhůtě pro žalobu ze správy nelze zpravidla zjistiti slíbenou březivost, jednak, že není stranám odňata možnost, by dohodou lhůtu neprodloužily. Při zárukách, že se kráva otelí v určité době, mohou míti strany jen na mysli, že vadnost v tomto směru bude lze teprve po delší době zjistiti, a tím pravidelně mlčky, podle předpokládaného úmyslu stran a podle pravidel slušnosti právního styku (§§ 914 a 863 obč. zák.) svolují, by vada byla uplatňována, až ji bude lze zjistiti. Běh lhůty k uplatnění nároku ze správy pro nedostatek řečené zaručené vlastnosti nutno proto počítati teprve od doby, kdy se objevily nebo spolehlivě zjištěny býti mohly jisté známky, že kráva této vlastnosti nemá, nejpozději však ode dne, kdy se podle prodatelova slibu měla kráva oteliti a dobu tuto zjistiti jest z povinnosti úřední (srovnej Dr. Jaromír Sedláček, Obligační právo str. 294, Krainz-Ehrenzweig, System des österr. allg. Privatrechtes, II. díl, I. část str. 213 k § 323 a rozhodnutí čís. 4395 sb. n. s.). Bude-li zjištěno, že byla žaloba podána v čas, bude třeba zjišťovati i další okolnosti v tomto usnesení níže zmíněné. Odvolací soud neposoudil podle toho rozepři po právní stránce správně a je proto dán dovolací důvod čís. 4 § 503 c. ř. s. Dovolací soud nemůže však ve věci rozhodnouti, poněvadž není tu zjištění, z nichž by včasnost žaloby plynula, a dále v případě, že by žaloba byla podána včas, nebylo by lze přejíti výtku kusosti řízení, činěnou soudu prvé stolice v odvolání, s níž se odvolací soud při svém právním nazírání nemusil sice obírat, avšak přes to ve svých důvodech se obíral, třebas z toho nevyvodil důsledky. Pro rozhodnutí této věci jest vzhledem na přednes žalobcův důležité zjistiti obsah smlouvy mezi stranami, zejména, zda se žalovaný výslovně zaručil za stelnost krávy. V té příčině potvrdila sice tuto záruku svědkyně Marie M-ová, než prvý soud svědkyni neuvěřil, protože prý není úplně nepředpojatou, jsouc hospodyní žalobcovou a že z ostatních svědků žádný nepotvrdil, že se při prodeji krávy jednalo o její stelnost. Neměl-li soud prvé stolice tuto výpověď svědeckou za postačitelou k spolehlivému řešení otázky záruky za stelnost krávy, bylo na něm, by provedl o tom ještě další nabídnuté důkazy. Dovolací soud má za to, že tyto důkazy jsou v souzeném případě při rozporu výpovědí a při zkoumání průvodního materiálu závažným průvodním prostředkem ke zjištění pravdy o této rozhodné sporné okolnosti a že neměly býti pominuty. Bude-li zjištěno, že žalobce koupil od žalovaného krávu jen pod podmínkou, že je stelná, věděl-li tedy prodatel, že nabyvatel chce míti krávu jen, je-li březí, učiněn-li tudíž nedostatek stelnosti o sobě vadou hlavní, opravňovala vada kupitele, by žádal za zrušení smlouvy.